

Григорій Ганулякъ.

Хлопскій сынъ

комедія въ I актѣ.

Перепечатка изъ „Русского Слова“.

PRICE 20

Львôвъ 1910

Изъ Ставропигійской типографіи
подъ управленіемъ М. Рефця.

Григорій Ганулякъ.

Хлопскій сынъ

комедія въ I актѣ.

Перепечатка изъ „Русского Слова“.

Львôвъ 1910

Изъ Ставропигійской типографіи
подъ управленіемъ М. Рефцяя.

ОСОБЫ:

Семенъ Бордулякъ,
Юрко, отецъ Семена.
Настья, его жена.
Марійка, ихъ дочка.
Галя, еи подруга.
Захаръ Когутъ } селяне.
Панько Сойка }
Жена Когута.
Жена Сойки.
Барскій, высшій урядникъ и власт. реальн.
Владиміръ } его дѣти.
Софія }
Стефанъ, братъ Барского.
Строцкій, товаришъ Владиміра.
Іосифъ, льокай.
Селяне, селянки, музыканты.

Рѣчь дѣеся сегодня, въ галицкôмъ повѣтовôмъ мѣстѣ. —

Сцена представляе бôльшую комнату съ хорошимъ уряженьемъ. На право застеленный стôлъ. По лѣвôй руцѣ на передѣ сцены, малый столикъ до картъ. Въ глубинѣ сцены выходятъ ошклені двери до веранды, черезъ ôткрыте ôкно которои представляесь очамъ зрѣтелей чудовый, оживленный майскимъ сонцемъ садъ, съ цвитущими кустами и деревами. При ôднесенью занавѣса несеся изъ прилежнои комнаты весела музыка фортепяну. **Льокай** *въ фраку порядкуе и уставляе заставу на столѣ, и звертаючись разъ въ разъ*

до комнаты, съ ôтки несесь музыка, зôтхае глубоко и махнувши вкôнци безнадѣйно рукою, выходитъ въ противлежну комнату, Музыка несесь дальше—солодка, безжурна,,. Наконецъ музыка мовкне—и **Софія**, *въ бѣлôй шовковôй сукни, дуже весело и мечтательно настроена, выходитъ на сцену.*

Софія Такъ менѣ якось весело и солодко, що сама не знаю, чому се приписати! Ось сповняются мои дѣвочй мечты; ось и я вже буду замужна... (*Въ солодкôй задумѣ похиляе голову на грудь и порушаючи съ легка вѣеромъ смотритъ мечтательно передъ себе... За сценою веселый розговоръ и смѣхъ.*) А навѣть стрыйко Фунью радуесь моимъ счастьемъ и смѣесь изъ повнои груди на цѣлу комнату. (*Пôдходитъ до ôкна*) Яка чудова весна, все житьемъ сіяе, и счастьемъ, и раемъ.. (*Въ садѣ показуесь Семенъ. Софья запримѣтивши его выходитъ скорымъ ходомъ на веранду. Обое встрѣчаются въ глубинѣ сцены на сходахъ, при дверехъ веранды, витаются нѣмымъ щасливымъ усмѣхомъ и мовчки споглядаютъ на себе..*)

Софія: Навѣть „добрый день“ не хочешь сказати...

Семенъ: Голубочко моя, ты може ще въ въ солодкôмъ снѣ снула свои золотй думы, коли я прохожуючись по саду, по-пôдъ твои ôкна — уже говоривъ тобѣ голосомъ моеи щирои души: добрый день!

Софія: Е коли я сего не чула; потреба було мене збудити

Семенъ: Но то ôтъ завтра я буду тебе що днины рано-ранесенько будити и говорити „добрый день“...

Софія: А потôмъ?

Семенъ: Потôмъ пôйдемъ обое ось въ сей чудовый садъ и будемъ радоватись житьемъ и весною...

Софія: Но такъ... але ты знаешь, що мы ôтъ нынѣ будемъ уже по слюбѣ, отже тобѣ вôльно буде прійти до мене... и навѣть поцѣловати...

Семенъ: Но я то знаю... и просто вѣрити не хочу, що то уже ôтъ нынѣ начнеся наше щастье.

Софія: Ябъ хотѣла, щобъ уже чѣмъ скорше..

Семенъ: Що, чѣмъ скорше.

Софія: Но, щобъ уже скôнчилися тû церемоніи, щобъ уже було по слюбѣ...

Семенъ: Пожди ще трохи серденько, уже не довго, ось вскорѣ пріѣде моя рôдня, отецъ, мати, сестры...

Софія: А твои сестры хорошû?...

Семенъ: Гм... самъ не знаю, побачишь... А съ ними пріѣде здаеся ще бôльше дѣвчатъ зъ мого родинного села... Сестры обѣцяли здѣлати менѣ малу пріятну несподѣванку, именно пріѣхати тутъ съ своими подругами, а навѣть съ сельскою музыкою. А всѣ будутъ убранû...

Софія: Якъ?

Семенъ: Такъ, якъ ходятъ всѣ наши дѣвчата на селѣ.

Софія: Таакъ? А впрочѣмъ менѣ все одно... Перейдѣмся трохи...

Семенъ: Прошу! (— *Выходятъ въ садъ и никнутъ за деревами*)

(*Входитъ Іосифъ.*)

Іосифъ. Пôйшли собѣ (*зôтхае.*) Жаль менѣ, що паннунця идутъ замужъ... Они такъ любили поговорити собѣ неразъ зô мною... Теперь уже своимъ мужемъ будутъ заниматись... Шкода. А снилась менѣ сеи ночи. Поставлю на льотерію еи лѣта, и его, Семена лѣта и — свои лѣта. И ануж выграю!

*Входитъ Стефанъ. Іосифъ зызомъ спогля-
дае за нимъ и тихцемъ уходитъ.*

Стефанъ. *Стае передъ зеркаломъ, закрывае решітками волося лысину.*

Та оно я нѣбы еще не такій старый. При нагодѣ весѣля моеи братаницѣ я го-товъ еще и самъ гдесь комусь приподоба-тися, а потôмъ оженитись. (*Позѣвае*) Цѣлу нôчь чоловѣкъ не спавъ, ѣздивъ за весѣльны-ми орудками ажь до Львова. Тутъ лацятся отъ мѣсяця до того весѣля, а ще въ послѣднôй хвили показуесь, що недостае и сего и дру-гого — но и стало на тôмъ, що „панъ док-торъ“ маютъ ѣхати. И поѣхавъ, привѣзъ— все до ладу... Ой, якъ щось за лопатками коле. Ой, (*прохожуеся. Входятъ Владиміръ и Строцкій*)

Владиміръ: А... стрыйко тутъ. Маю честь представити мôй товаришъ Строцкій.

Стефанъ: Докторъ Барскій. Дуже менѣ пріятно повитати васъ въ домѣ моего брата.

Строцкій: Менѣ, пане добродью, также дуже мило пôзнати, тѣмъ бôльше, що якъ чую, пане добродью, вы маете прекрасно грати въ преферанса. А понеже и я не лихій, пане добродью, грачъ,

Стефанъ: Но?

Строцкій: То може бы мы такъ спробо-вались.

Стефанъ: Але-жъ прошу—я готовъ каж-дои хвили.

Владиміръ: Я напередъ о тôмъ знавъ, що стрыйко не ôтъ того, отже я уже приладивъ столикъ, ось и карты...

Стефанъ: Прошу сѣдати... (*Сѣдаютъ*) Асъ дае карты... Но прошу. На вась черга. Якъ васъ зовутъ—якъ, бо я забуваю скоро...

Владиміръ: Строцкій!

Стефанъ: А, Строцкій, Строцкій, отже прошу роздати карту...

Строцкій: (*Дае карты*)

Стефанъ: Но, якъ вы тй карты даете. О то я уже вижу, що вы будете фушеровати.

Строцкій: А якъ же жъ лучше давати, пане добродью. Не говорѣтъ напередъ, бо еще не знаете, якъ я граю. О дивѣтъ — три чотыри, пять, шѣсть левъ въ рукахъ. Ты Мірку що?

Владиміръ: Я нибы щось, нибы ничо; пасъ.

Стефанъ: Ты „пасъ"? О то я поторгуюсь съ добродѣемъ Строцкимъ.

Строцкій: Но прошу.

Стефанъ: Отже: разъ.

Строцкій: Два.

Стефанъ: Самъ.

Строцкій: Три.

Стефанъ: Самъ.

Строцкій: И три самъ? Гмъ...

Стефанъ: Я вамъ скажу, я тягну до мизерки. Пустите чи нѣтъ?

Строцкій: До мизерки? Добре, але маете „контра".

Стефанъ: Що? контра? Ре! Прошу. (*Граютъ*).

Строцкій: А тутъ якъ?

Стефанъ: А тутъ такъ.

Строцкій: А тутъ що на ту сѣмку даете?

Стефанъ: Тутъ ничо, ось маете мои карты...

Строцкій: А такъ? То я промахнувся...

Стефанъ: А промахнувся, я казавъ, що вы фушеръ...

Строцкій: Ано годѣ. Влодку дай карту.

(*Граютъ дальше*)

(*Іосифъ приноситъ вина и ставляе на накрытôмъ столѣ.*)

Стефанъ: Я бувъ лапаный на пикову даму, но якъ вы менѣ заѣхали трефомъ, я скидаюся и шлюсъ.

Строцкій: Но то лишь разъ такъ уда лось вамъ пане докторъ. Прошу увидимъ що буде теперь.

Іосифъ: Що за докторъ? Мавъ бути доперва докторомъ и то ôтъ бычкôвъ,но щось не повезло и сидитъ у брата уже десять лѣтъ, та, обгравае каждого гостя, якій тутъ лишь пріѣде ..

Стефанъ: А ты тутъ що робишь?

Іосифъ: (*Кланяєсь*) Я ничо пане докторъ.. Принѣсъ вино.

Стефанъ: А вино; то подай и намъ тутъ на стôлъ. (*Іосифъ приноситъ чарки и наливае*)

Строцкій: Но то треба мати уже пеха. Уже другій разъ провалився...

Стефанъ: Но подумайте съ кимъ вы граете?

Іосифъ: (*до себе*) Таже нашъ докторъ ôтъ бычкôвъ уже зубы на картахъ зъѣвъ,

Стефанъ: Що ты тамъ кажешь?

Іосифъ: Ничо прошу пана доктора, дивуюсь, що такъ довго не видно гостей ôтъ нашого „молодого" (*выходитъ.*)

Владиміръ: А по правдѣ ихъ довго не видати...

Стефанъ: Та якъ довго? Таже поѣздъ приходитъ о 12-ôй, а тутъ еще пôвъ нема. Ось тѣмчасомъ напіймося за свое здоровье ..

Строцкій: Може лучше карта пôйде...

Владиміръ: А де нашъ Семенъ. Я его еще не видѣвъ сегодня.

Строцкій: Но, ôнъ, пане добродью, десь съ своею любкою ..

Стефанъ: Знаешь Влодку тотъ Семенъ, твôй будущій швагеръ, цѣлкомъ менѣ не подобаеся.

Владиміръ: Чому?

Стефанъ: Бо видишь, ôнъ великій демократа, хлопоманъ, а будь що будь мы,

наша родина, не повинна такъ съ хлопами за панъ братъ. Мы прецѣнь и шляхта якась и грамоты у насъ есть. Таже мôй и твого батька дѣдо бувъ могучимъ повелителемъ на 10 селъ, а хлопска чернь мусѣла у его нôгъ въ поросѣ совгатись и споняти по рабски всѣ его приказы. Бо если такій хлопъ не хотѣвъ слухати, то ишла въ рухъ нагайка, тюрмы и все було въ порядку. Правда, настали потôмъ новû часы, новû порядки, новû законы, котрû кажутъ, що хлопъ и шляхтичъ, то все одно. И правда наши привилегіи, наши свободы пôйшли въ кутъ, та чортъ ихъ побери. Щожь подѣлаешь съ такими дивачными законами. Но не повинно ити въ кутъ наше панске достоинство, наши гоноры. И если намъ свѣтъ не хоче ôтдавати гонорôвъ и славы, то мы самû повинни о то дбати, щобы наша панска гордôсть не потерпѣла ничого, щобы мы не уважали себе рôвными съ хлопами. Правда пане Строцкій.

Строцкій: Я, пане добродью, признаю вамъ троха раціи, бо я также съ панско-шляхотского роду, — но видите симъ нема що такъ журитись, що ваша родина, пане добродью, черезъ ôтданье дочки за якогось тамъ, якъ то, пане добродью, кажутъ, хлопского сына, потерпитъ на своемъ панскôмъ гонорѣ. Семенъ, пане добродью — о скôлько я вже съ первого погляду мôгъ, пане добродью, оцѣнити — есть чоловѣкъ, пане добродью, интелигентный, образованый, отже пане добродью, то его пôдноситъ уже до нашого панского стану...

Владимиръ: Такъ, розумѣеся.

Стефанъ: Но, але его родина, якъ чую, то простû селяки, хлопы.

Владимиръ: Таже его родина не буде съ нами жити, ни мы съ нею...

Стефанъ: Що — не буде! Тажь ось и теперь прiѣзжае на весѣлье, а потôмъ Семенъ буде тягнувъ ихъ до себе...

Владимiръ: Але где тамъ. Ôнъ тутъ съ нами такъ, спаношится, що самъ буде стыдатись хлопского сѣрака. Если ôнъ уже старався вôйти въ нашу родину, то видно у него также аристократична душа... Отже що будете тамъ дуже спорити. На васъ теперь черга. Давайте карты.

Стефанъ (*мѣшае карты*): Я не спорю, лишь кажу що правда. О, видите пане Строцкiй до васъ иде той король, на которого вы злапались...

Строцкiй: Та бо вы пане докторъ знаете всѣ карты на память... То не штука вамъ добре грати, пане добродью.

Стефанъ: Нѣтъ, я лишь ту одну знаю, бо она на другôмъ боцѣ трохи засмарована.

Владимiръ: О, менѣ все кепско иде. Нема счастья.

Стефанъ: Въ картахъ. Но за то есть въ любови. Не правда?

Владимiръ: Та где тамъ.

Стефанъ: Та дай спокôй, я отъ давна запримѣтивъ, що наша нова покоѣвка шось дуже ладнымъ очкомъ на тебе споглядае... Правда, она якась хлопка, но въ такихъ разахъ то и я не перебираю...

Строцкiй: То вы уже кепскiй шляхтичъ..

Стефанъ: Е бо вы не знаете на чôмъ полягае правдиве панство-шляхетство. Коли днесь законы обмежаютъ наши привилегiи и свободы, то мы, мимо законôвъ, повиннî придержоватись давныхъ свободъ и привилегiй и то такъ, щобы мы всегда выйшли съ гоноромъ, значитъ, щобы насъ никто за руки не зловивъ.

Строцкій: Но а якъ зловлятъ за руки?

Стефанъ: Потреба такъ робити щобы не зловили. Якъ поповнишь троха за великій промахъ, то бери ноги на плечи и махай — за море. Тамъ тебе не досягнутъ наши законы. Говъ, Мірку, щожъ ты даешь?

Владиміръ: А, пардонъ, забувся.

Стефанъ: Не забувся, нѣ...

Владиміръ: А бôгме забувся...

Стефанъ: То и такъ твоя лева, бери. — А якъ видите, часомъ штука не удастся, то и тогда мы выходимъ всегда съ гоноромъ. Наша суспôльнôсть не есть еще такъ здемократизована, щобы уже панôвъ за ничъ мала. Насъ еще всегда трохи свѣтъ шануе.

Строцкій: И знову сдаеся я провалюсь...

Стефанъ: А щожь, чи вы думаете що я маю провалитись. Таже я навѣть на тютюнъ уже не маю.

Владиміръ: Кажете стрыйку, що насъ свѣтъ шануе?

Стефанъ: А шануе.

Іосифъ: Та оно правда. Ôнъ ничимъ не есть, а всѣ его докторомъ кличутъ.

Стефанъ: Видишь, панъ есть паномъ и конецъ. Панъ всюда здѣлае що хоче. Панъ всюда первый. Навѣть якъ на горячôмъ учинку его зловлятъ, то заразъ справу затушуютъ и тихо ша! Прецѣнь пану то належится. Не пвавда Іосифе?

Іосифъ: Та оно такъ есть. Мôй попередный панъ бувъ почтмайстромъ и, знаете панство, обôкравъ почту и то до чиста... Но якось такъ справу уложено, що пана лишь усунено зъ уряду за якусь нибы „фрайдацію“...

Строцкій: Та хиба дефравдацію.

Іосифъ: Та най тамъ буде... Отже усунено его и конецъ. А до арешту его не замыкано.

Стефанъ: Но розумѣеся. Прецѣнь и законы знаютъ, що панъ — то не Иванъ и належится съ паномъ трохи деликатнѣйше обходити.

Іосифъ: Та я то знаю. Таже я самъ о тôмъ переконався. Онодѣ нашъ, бувшій громадскій листоношъ, тотъ, знаютъ панство, Иванъ зъ-за ѵѣки, стягнувъ жидôвцѣ колачъ и хоть въ судѣ плакавъ, оправдувався, що дуже голоденъ бувъ — все таки дôставъ 14 дней аресту. И ще сидитъ.

Стефанъ: Гей, та бо и вамъ пане Строцкій щось мылится карта.

Строцкій: А, перепрашаю. Ось маете...

(*За сценою туркотъ воза*).

Іосифъ: А, зновь гости... (*Всѣ зрываются и смотрятъ въ ôкно*).

Стефанъ: А, то нашъ знакомый Старицкій съ женою и дочкою. (*Поправляе фризуру передъ зеркаломъ*). Гру скôнчимъ пôзднѣйше. (*Выходитъ, за нимъ Іосифъ.*)

Владиміръ: Та ходѣмъ и мы.

Строцкій: А чуешь, твôй стрыйко щось залицяесь... до котроись Старицкои, або до старои, або до молодои-

Владиміръ: До молодои, бо у неи гроши есть.

Строцкій: Таакъ? Но то ходѣмъ. Представишь мене, бо я ще съ ними не знаюсь. (*Выходятъ*).

На веранду входятъ: Ганя и Марійка. (Оглядаются несмѣло).

Галя: Я дальше не пôйду. Боюсь.

Марійка: Пождѣмъ тутъ. Може Семенъ выйде, то введе насъ до середины. Тѣмчасомъ сѣдаймо, ôтпочнѣмъ.

Галя: Ой бо я дуже умучена. Такъ душно на дворѣ.

Марійка: А я тобѣ говорила, що тотъ старый паниско, що по при насъ ѣхавъ, то также на весѣлье ѣде.

Галя: Сли бы такъ знали, булибы просили, щобы взявъ на вôзъ.

Марійка: Та не выпадало.

Галя: Чому не выпадало, тажь ты сестра молодому.

Марійка: Та що съ того, все таки намъ мужикамъ, якось ніяково, несмѣло горнутись до панôвъ.

Галя: А теперь ты не маешь чого панôвъ стыдатися, бо братъ бере жѣнку съ панского роду, та всѣ вы вôйдете теперь съ панами въ близшû ôтносины.

Марійка: Ого! Пропало. Щожь мы бубудемъ мати съ панами вспôльного? Ничо. Тôлько хиба, що будемъ днесь на весѣлю. А потôмъ, по що намъ до нихъ мѣшатись

Галя: (*Задумуесь*). Гмъ, якъ то все дивно складаесь на свѣтѣ. Недавно еще Семенъ пасъ съ нами на толоцѣ коровы.

Марійка: Ага, я тямлю. И всегда съ тобою ходивъ, а всѣ люди казали, що вы собѣ суджены, що зъ васъ хороша пара.

Галя: А ему инна доля судилась. На селѣ ôнъ бы бѣдувавъ, такъ, якъ и мы бѣдуемъ.

Марійка: Та такъ.

Галя: А теперь ôнъ собѣ панъ, пôйде на легкій хлѣбъ, не буде цѣпомъ молотити.

Марійка: Про вовка помовка.

(*Входитъ Семенъ*).

Семенъ: Аа! Якъ же ся маете? А дежь прочû?

Марійка: Пріѣдутъ фѣрою. А мы выбрались желѣзницею, щобы скорше бути.

Семенъ: Та дякую вамъ. Прошу близше. Осъ тутъ сѣдайте тѣмчасомъ. (*Показуе имъ крѣсло*).

Галя: Дякуемъ, мы постоимъ собѣ.

Марійка: Ая, мы постоимъ, насъ ноги не болятъ.

Семенъ: Таже вы ишли зô стаціи пѣшки.

Марійка: Но такъ.

Семенъ: И кажешь, що ноги не болятъ? Та гдежь то правда. Таже сѣдайте. (*Дѣвчата сѣдаютъ*).

Галя: Що вы такъ на мене дивитесь?

Семенъ: Та бо давно тебе не видѣвъ. Выросла така хороша. За мужь не идешь?

Галя: Нѣ.

Марійка: На що ей замужь ити. Хиба то таке щастье?

Семенъ: Чому. Если двое молодыхъ людей полюбятся, то могутъ бути щасливѝ.

Галя: Такъ, але бо то, господине, нашѝ хлопцѣ лишь тамъ любятся, где гроши.

Семенъ: Е такъ зле не есть, прецѣнь не всѣ хлопцѣ за грôшми оглядаются. Есть такѝ, що женятся безъ грошей, зъ любови.

Марійка: Хиба въ панскôмъ станѣ. У насъ, котра не мае вѣна, бодай бѣднои скрыни и коровы, то ей уже трудно выйти замужь.

Галя: А ябъ хотѣла знати, якъ вы женитесь, чи зъ любови, чи для грошей? Даруйте, що я така смѣла.

Семенъ: Я самъ не знаю, видишь; я мавъ намѣренье залюбитись и то такъ щиро и оженитись зъ любови. Но потôмъ знакомѝ стали менѣ представляти, що оно не зла рѣчь и гроши взяти за жѣнкою.

Марійка: А слухай, чи мы могли бы видѣти уже твою молодицю.

Семенъ: Добре, заждѣтъ хвилиночку, я загляну, где она й прійдемъ обое до васъ.

Туть есть якŷсь — канапки, ось берѣтъ, перекусѣтъ. Прошу. (*Подае и ôтходитъ).*

Марійка: Що? Канапки? Таже то булки съ якимсь мясомъ. Таже на канапкахъ люди сидятъ а не ѣдятъ ихъ.

Галя: Ôнъ, видишь, такій щасливый дуже, що и не знае, що говоритъ.

Марійка: А тотŷ „канапки“ (*смѣются*) то пô правдѣ смачнŷ.

(*Входитъ Іосифъ; зъ разу не запримѣчае дѣвчатъ.*)

Іосифъ: Казавъ Старицкій, тотъ паниско, що ось недавно тутъ пріѣхавъ, що снились ему сеи ночи два сернюки. Ôнъ вымѣривъ до нихъ и выстрѣливъ ажь пять разôвъ и не трафивъ ни одного. Я и не дувуюся, бо где ему до стрѣляня. Потôмъ, каже, ôнъ пустився здоганяти сернюкôвъ, бо они, рѣчь ясна, утѣкли въ гущавину. Иде, а тутъ на дорозѣ гадина, довжезна якъ посторонокъ. Гадина, мае нумеръ первый, два сернюки, пять выстрѣлôвъ, уже маю нумера на льотерію. Одинъ, два, пять. Треба собѣ записати. (*Спостерѣгае дѣвчата*). Аа! А вы тутъ що робите? Що вы за однŷ? (*До себе*). А файнŷ пся юхи.

Марійка: Та мы, мы на весѣлье.

Галя: Бо она, то сестра молодого.

Іосифъ: Сестра пана Семена Бордуляка?

Марійка: Ая, сестра. Пріѣхали мы теперь желѣзницею, а решта пріѣдутъ фѣрою.

Іосифъ: Ага. А кто васъ тутъ запровадивъ.

Галя: Кто? Еи братъ.

Марійка: Мôй братъ.

Іосифъ: Бо маете знати, я есть тутъ найстаршій въ тôмъ домѣ.

Галя: Та видно по васъ, видно, бо вже й волося на головѣ не маете.

Іосифъ: Но, не такъ найстаршій на лѣтахъ, лишь на гонорѣ. Я тутъ такій, котрый цѣлымъ домомъ заряджуе, безъ котрого...

Барскій: (*въ дверехъ*) Іосифе иди но принеси пакунки пана Старицкого до комнаты. (*Іосифъ выбѣгае*).

Барскій: (*впускаючи напередъ Старицкого*) Прошу быти спокôйнымъ, ôнъ принесе. (*Входитъ Старицкій, Барскій и Стефанъ*,

Старицкій: Овъ, а тутъ, панье дзею, що за гости?

Барскій: Що вы тутъ робите?

Марійка: Мы прошу на весѣлье мого брата пріѣхали.

Барскій: Ага! Но то все дуже красно, але на щожь ôтъ разу ажь тутъ пхатись Заждѣтъ тамъ собѣ десь на дворѣ, або идѣтъ до кухни, потôмъ тутъ прійдете. (*Дѣвчата выходятъ*).

Стефанъ: Та чого ты ихъ сейчасъ нагнавъ зъ ôтси? Не можь було навѣтъ пожартовати съ ними.

Барскій: То иди собѣ за ними и жартуй, але не тутъ, где я маю гостей.

Старицкій: Маешь пріятелю рехтъ, що не заходишь собѣ, панье дзею, съ хлопствомъ. Я такъ само съ ними поступаю, бо то видишь хлопъ все хлопомъ. Ôнъ пану николи добра не желае. И не дай Боже якого замѣшанья, неспокою, панье дзею, то я тобѣ ручу, що хлопство возьме ножи въ руки и буде рѣзати панôвъ, якъ панье дзею шѣстьдесять лѣтъ тому назадъ. Ось диви. Чи видишь ту шраму надъ лѣвымъ окомъ?

Барскій: А вижу и знаю, що то ôтъ хлопскои косы.

Старицкій: Такъ, такъ. Я тогда навѣтъ надѣи не мавъ на житье. Утѣкавъ я, панье дзею, зô свого двору, тямлю якъ нынѣ, ночію, полями, панье дзею, помежи сбôже и схоронився въ далекôмъ темнôмъ лѣсѣ, но

и тамъ мене, панье дзею, хлопы найшли. Ой такъ, панье дзею, такъ.

Барскій: Та я знаю, що тогда они никому не попустили. Кто лишь носивъ панскій сурдутъ, тотъ мусѣвъ тремтѣти о свое житье.

Старицкій: А днесь думаете такъ бы не було? Най бы лишь, панье дзею, що до чого... то сейчасъ... Бо кто то видѣвъ давати хлопу якйсь свободы, науку, просвѣту; та по якого чорта?

Барскій: Та розумѣеся що то безъ потребы. Но прошу, розгоститись. Ты Фуню принимай тутъ и забавляй нашого доброго пріятеля, бо я маю еще гдеякй орудки. (*выходитъ*).

Стефанъ: (*Ôтходитъ ôтъ зеркала*) А, прошу дуже.

Старицкій: Але душно днесь.

Стефанъ: Може бы такъ для охолоды чарочку.

Старицкій: Прошу, бо то, панье дзею, чоловѣкъ ледви дыхае.

Стефанъ: (*Наливаючи*) Ось, яка хороша, якъ кришталъ. Прошу. (*Оба выхиляютъ душкомъ*).

Стефанъ: Но еще до пары, бо безъ пары то якось не дуже. (*Наливае, и зновь выпиваютъ*).

Старицкій: А, бо то вы, панье дзею, мусите лишъ перебирати, та для того пары не маете.

Стефанъ: Та, видите, оно годѣ такъ безъ застановленя — женитись. Але, що то Богъ во тройцѣ перебывае, то и мы выпьемъ еще по однôй.

Старицкій: Е, може то буде за много.

Стефанъ: Где тамъ, то легонька. Прошу! (*Выпиваютъ*).

Старицкій: Брръ!..

Стефанъ: Прошу перекусити.

Старицкій: Кажете, що легка... А тутъ, ажь слезы тиснутся.

Стефанъ: Но але холодитъ.

Старицкій: Оно правда, що холодитъ. Ябъ уже, панье дзею, и до танцю стававъ.

Стефанъ: Сейчасъ будемъ и гуляти. Ожидаютъ еще гостей отъ — того молодого.

Старицкій: А музыканты уже есть?

Стефанъ: Нема еще, але будутъ. Но, сли вамъ спѣшно, то я вамъ щось заграю на гитарѣ. Ось она якъ разъ виситъ на верандѣ, здаесь еще ôтъ вчера.

Старицкій: А, та я и забувъ, що вы граете. Ано прошу тои, що то я такъ дуже люблю.

Стефанъ: Ба, кобъ я знавъ, що вы любите.

Старицкій: Та ось тои, знаете, що то, панье дзею, напередъ есть така думка, а потôмъ, панье дзею...

Стефанъ: Ага, но добре. *(Настроюе гитару).*

Старицкій: То таке знаете скочне, що ноги сами до танцю рвутся.

Стефанъ перегрывае арію, Старицкій взявшись пôдъ боки притупкуе ногами, приспѣвуючи:

Я Старицкій, панье дзею,
Изъ панского роду,
На ничо ся не надивлю,
Лишь на свою вроду.

Стефанъ: Е, та бо, якъ вижу, зъ васъ зновь поэтъ. Такӣ стишки укладаете, що ажь любо...

Старицкій: А щожъ, хиба то штука? У насъ на селѣ, то повно такихъ спѣванокъ; я лишь беру ихь и переробляю на свôй ладъ.

Стефанъ: А такъ!

Старицкій: Розумѣеся. Ано еще заграйте, то я вамъ знову заспѣваю...

(За сценою чути туркотъ возовъ и музыка)

Стефанъ: А дивѣтъ, уже маемъ весѣлье...

Старицкій: То ôтъ молодого?

Стефанъ: Ая.

Старицкій: Дивѣтъ, дивѣтъ, якъ то все выстроилось...

(За сценою сельска музыка, потôмъ весѣльна пѣсня:)

Чи тутъ, чи тутъ
калинонька сажена?
Чи тутъ для насъ
молоденька злажена?...

На веранду входятъ селяне и селянки. Стефанъ и Старицкій кланяютси заклопотанî и рухами рукъ просятъ гостей въ комнату.

Жена Сойки: Що? никто намъ не ôтповѣдае?

Старицкій: Та кажѣтъ що!

Стефанъ: Та що? Пôйду до брата, нехай ихъ принимае... *(выходятъ)*

(Дружина весѣльна спѣвае:)

Ой тутъ, ой тутъ
калинонька сажена,
Ой тутъ для насъ
дѣвчинонька злажена.

Межи дружиною являеся Семенъ. Одни входятъ въ комнату, другî съ музыкою остаются на верандѣ.

Семенъ: Витайте дорогî краяне, розгостѣтся, сѣдайте, я дуже вамъ радъ.

Панько: Знаешь Семене, ты не гнѣвайся що я тобѣ „ты-каю“, бо ты ось такій

куцый бувъ, що менѣ ледви сягавъ до колѣнъ, а я тебе уже знавъ. Ая.

Семенъ: Таже я не гнѣваюсь.

Панько: Но, уважай. А впрочѣмъ гнѣвайся або нѣ, менѣ то байдуже. Ты нибы то на гонорѣ старшій, но я зновь уже сивый волосъ маю...

Захаръ: Я вправдѣ не маю ще сивого волося, але также хочу привитатись съ тобою.

Семенъ: Аа, я и не видѣвъ васъ... десь такъ спрятались, що трудно було васъ замѣтити...

Захаръ: Я и видѣвъ, що сидѣвшого никто не запримѣчае, тому я вставъ, щобы мене всѣ видѣли.

(*Входитъ Іосифъ.*)

Іосифъ: Добрый день вамъ мои гости. Прихожу васъ въ имени господаря дому повитати... тѣмчасомъ...

Жена Когута: Що то за одинъ?

Сойчиха, Богъ его знае... Якійсь великій панъ. Дивѣтъ якѝ золотѝ гузики при кафтанѣ.

Іосифъ: Прошу сѣдати тѣмчасомъ тутъ, та що нибудь перекусити... (*Усажуе гостей за стôлъ.*)

Захаръ: Видно що шануютъ насъ; бо каже народна поговорка: кто тебе шануе, тотъ и твоему жолудкови честь оказуе...

Панько: А чуешь, но Семене, чи ты тямишь, якъ я тебе бравъ до крылоса и дававъ всегда апостола читати...

Семенъ: А тямлю, тажь то недавно було...

Панько: А ты такимъ хорошимъ, звôнкимъ голосомъ читавъ, що вся церковь радовалась...

Іосифъ: То вы певно дьякъ..

Панько: Ая, господинъ реентый. Нибы неиспытованый, но я бôльше умѣю, якъ всѣ испытованѝ дьяки наразъ... Зъ ирмологіона то спѣваю вамъ такъ — що цудъ. Спытайтеся нашихъ людей.

Захаръ: Добре маете реентый, що покликуетесь на людей, бо власна хвальба сорочки не дасть, а такъ мы все таки скажемъ, що курка бодай тôлько знае, що яйце знести.

Панько: Хиба зле спѣваю, хиба не розумѣюся на нотахъ? Що?

Когутиха: Та никто сего не каже...

Панько: (*до Іосифа*) Вы ученый чоловѣкъ, скажѣтъ но, чи то каждый потрафитъ: (*выспѣвуе*) до - ре - ми - фа - со - ля - си - до - ре - ми - фа - ми - ре - до...

Іосифъ: Но, бо то у васъ и сила въ голосѣ...

Панько: Таже у насъ въ церкви, якъ заспѣваю, то знаете дрожатъ всѣ —

Захаръ: Люди ..

Панько: Не люди, шибы въ ôкнахъ...

Захаръ: Бо я думавъ, що люди... Пригадалась менѣ поговорка, що, якъ кепскій рубачъ вôйде въ лѣсъ, то всѣ дерева дрожатъ...

Панько: Хиба я кепскій...

Захаръ: Нѣ, тажь я сего не кажу...

Семенъ: Но прошу, гостѣтся мои краяне, кто пье, нехай наливае и пье, кто ѣсть, нехай бере и ѣсть...

Захаръ: Та не такъ говорится, не такъ,
А кто пье, тому наливайте.
Кто не пье, тому не давайте...

Но але жартъ жартомъ, рухайтесь кто хоче ѣсти, бо якъ каже народна поговорка: Поки дитина не заплаче, мати ей груди не подасть.

Сойчиха: Мы вже и ѣмо и пьемо, тôлько нашимъ музыкантамъ никто ничого не давъ.

Захаръ: А, бо кто самъ наѣстся, тотъ думае, що и другій сытый.

Семенъ: Я несу музыкантамъ закуску, бо они намъ сейчасъ щось заграютъ... (*выходитъ на веранду и угощае музыкантôвъ.*)

Сойчиха: О! тотъ малый музыкантъ умѣе добре выхиляти...

Іосифъ: Но, и вы еще свахо напійтеся, днесь душно, треба жажду угасити...

Когутиха: Ая, душно...

Іосифъ: (*до Захара*) Но, а вы? Надъ чѣмъ такъ задумались:

Захаръ: Знаете думаю надъ такимъ важнымъ пытаньемъ, що и вы, хоть, вижу, розумна голова, не розвяжете сего...

Іосифъ: Кто знае, може розвяжу...

Захаръ: Если бы такъ вода запалилась, чѣмъ бы вы ю угасили? Га?

Іосифъ: Видите, що бôгме не знаю... Та чѣмъ?

Захаръ: Та я также надъ тѣмъ думаю...

Сойчиха:Та вода не запалится...

Захаръ: Но, а якъ бы такъ запалилась?

Сойчиха Е! кто бы тамъ голову собѣ сушивъ такими дурницями...

Семенъ: (*вертае ôтъ музыкантôвъ*) Дивно що такъ довго не показуются ни родичи молодои, ни сама молода... Ледви привитались съ моею рôднею и пôйшли собѣ. Отецъ мôй чогось маркотный ходитъ по подвôрю... А може... гм... (*вдумчиво прохожуесь по комнатѣ*)

Галя: Диви Марійко, якъ твôй братъ чогось зажурився...

Марійка: Та де зажурився... „Спацеруе“ собѣ, оглядае свои блыскучѝ черевики... Таже паны, то всѣ такъ...

Галя: Е! говори собѣ. Я вижу, що ему щось на душѣ не весело...

Іосифъ: Та прошу ѣсти еще. (*до Захара*) Ось може еще сего спробуете...

Захаръ: Та видите що ѣмъ. Въ одинъ ротъ два куски не влѣзутъ.

Іосифъ: Но то ничо, зъѣсте одинъ, берѣтъ другій, такъ, щобъ ничого на столѣ не осталось, все спрячте...

Захаръ Е, то вы для того просите ѣсти, щобъ не мали що прятати за нами. Я думавъ, що вы такъ насъ любите дуже...

Іосифъ: Та я и люблю васъ...

Захаръ: Ого! Акуратъ такъ, якъ тотъ оселъ, що коли корова выйшла на скалу, ôнъ въ крикъ. Та чого кричишь, пытаются его, а ôнъ Та якъ менѣ не кричати, еще бѣда (то нибы та корова) упаде зô скалы и убьеся, а я буду мусѣвъ ю потôмъ домôвъ на своихъ плечахъ нести —

Іосифъ: Нѣ, я васъ по правдѣ люблю, Про васъ менѣ оповѣдавъ вашъ краянъ Семенъ.

Панько: Щ-ожь такого оповѣдавъ.

Іосифъ: Що вы маете пріѣхати. Отже я радуюсь такъ, що навѣть въ ночи вы менѣ снились...

Сойчиха: А знаете менѣ также снився сеи ночи такій паниско, старый, лысый якъ вы. Точнѣсенько такій. Мы ѣдемъ на весѣлье, заѣзжаемъ, такъ якъ ось передь сей дôмъ, а тотъ паниско, не хоче пускати. Мы туда, а ôнъ туда и ани рушъ. Наконецъ съ тяжкою бѣдою дôсталися мы до хаты, а господарь мовчитъ, не проситъ сѣдати. Мы вкôнци сѣдаемъ самî, а тотъ паниско до насъ, та давай сѣпати за рукавъ, идѣтъ сотѣ гетъ .,

Когутиха: Що вы кажете?

Сойчиха: Та бôгме... И потôмъ стаеся, продирати съ нами, що мы зробимо такъ

то ôнъ иначе, що мы сюда, то ôнъ туда...

Захаръ: Словно такъ, якъ то каже народна поговорка: Быкъ лягъ, корова встала; корова лягла, быкъ вставъ.

Сойчиха: Та щось гейбы такъ,.. Отже потôмъ — о идутъ родичи молодого...

(*Входятъ Юрко и Настья.*)

Когутиха: Та ходѣтъ же ходѣтъ, бо мы тутъ вже все зъѣли...

(*Настья сѣдае коло Сойчихи.*)

Юрко: (*пôдходитъ до Семена*) Слухай сыну, менѣ щось не дуже подобаются тû панство .. Отецъ твоеи будущои жѣнки обходится съ нами такъ якось холодно... А жена его то такъ злобно кидае очима .. По що ты насъ тутъ стягавъ? Було самому устроити якось весѣлье и конецъ.

Семенъ: Иначе не могло бути, тату. Вы мусѣли, вы мусите бути на весѣлю... Тутъ впрочемъ не може вами никто помѣтовати, а що, бути може, поведенье родичѣвъ молодои выдаеся вамъ за холодне,, то не дивуйтесь. Тутъ сегодня такъ много роботы.

Юрко махнувши журливо рукою, мовчки уступае. Сѣдае за столомъ сынъ поспѣшае обслужити его.

Сойчиха: Що вы Насте, такû зажуренû.. Тажъ днесь весѣлье вашого сына.

Настья: Та якось такъ невесело менѣ... Жаль за нимъ, бо ôтъ теперь вже не буде на матѣръ памятати...

Когутиха: Но, та годѣ, жены треба пильновати.

Сойчиха: А якъже; жена все милѣйша...

Панько: Но, тôлько не така якъ ты...

Сойчиха: А щожь ты менѣ за догану даешь, га?

Панько: Но не вызывай вовка зъ лѣса, бо стыдно тобѣ...

Сойчиха: Що, що?

Панько: Та я ничо...

Захаръ: Правда господинъ реентый, що вы бы другій разъ уже не женились...

Панько: О нѣ...

Захаръ: Бо кто разъ попарится, тотъ потôмъ а на студену воду дуе.

Когутиха: А ты знову до кого пѣешь... Я знаю, що до мене...

Захаръ: Мовчи язычку будешь ѣсти кашку ..

Сойчиха: Та до васъ кумо, до васъ. Ябъ собѣ такъ не дала.. Ябъ своему старому цѣлкомъ голову обôрвала...

Захаръ: Бо ôнъ дурный, що позволяе собѣ по носѣ грати.

Панько: Та не дурный, таже я...

Сойчиха: Що: „таже я"?

Панько: Та ничо.

Захаръ: Слухай Семене, а твоя жѣнка яка буде?

Семенъ: Та, ще не знаю...

Захаръ: Тямъ добре, що жѣнка може родину и обогатѣти и зруйновати... Каже народна поговорка возьмешь коня за хвôстъ, то ôнъ перенесе тя черезъ рѣку; а возьмешь собаку за хвôстъ то скине тя въ воду... Такъ оно и на свѣтѣ мѣжь людьми... Возьмешь честну благородну жѣнку, то она буде тобѣ щастьемъ и раемъ; а возьмешь жѣнку лиху, то и съ щастьемъ николи знатись не будешь ..

Семенъ: Та я се знаю...

(Музыканты настроюютъ скрипки.)

Панько Гей заграйте но що, заграйте...
Розносится стройна скочна музыка, Захаръ бере Сойчиху и пускаются въ танецъ. За ними идутъ другі пары.

(Входитъ Барскій)

Барскій: Говъ, та ще маете часъ, чогожь вамъ такъ спѣшно. Пане Семенъ, про-

шу казати перестати, теперь обѣдъ... Потому уже будутъ забавлятись...

Семенъ: Та добре, они ось сами перестали.

Барскій: Прошу теперь спокôйнѣйше тутъ забавлятись.. бо я тамъ маю другихъ гостей... Іосифъ гляди, щобъ они мали що ѣсти, а вы пане Семенъ ходѣтъ до обѣду...

Семенъ: Куда?

Барскій: Но тамъ, въ ѣдальню, тамъ заставлено для насъ, а тутъ селяне нехай забавляются.

Семенъ: Якъ то? Та оно якось дивно... Тажь сегодня мое весѣлье, то мои гости, тато, мати, родина..

Барскій: Тажъ имъ тутъ кривда не дѣесь, я приказавъ выдати для нихъ такій самый обѣдъ якъ и для насъ..

Семенъ: Но такъ, але чому мы не всѣ разомъ.

Барскій: (*тихше*) Та видите, якосъ ніяково. У мене на обѣдѣ — грубшй рыбы, та знаєте, якось не уходитъ сажати ихъ разомъ съ селянами.

Семенъ: Но то прошу ити. Менѣ также не уходитъ сѣдати съ вами... Я хлопскій сынъ..

Барскій: Е! бо вы горячитесь, а не мáете чого... (*выходитъ*)

Сойчиха: Гей свату, а вы що такъ наѣжились, що такъ за палку хватили...

Захаръ: Якъ знаете, увижу собаку, то сейчасъ приходитъ, менѣ на гадку палка.

Семенъ: Дайте спокôй Захаре, не годится такъ говорити.

Юрко: Видишь, я́ тобѣ казавъ, що ôнъ якійсь нелюдскій чоловѣкъ...

Входитъ Софія.

Софія: Семене! ходи же до обѣду. Тамъ ждутъ...

Семенъ: Я не могу лишити своихъ гостей...

Софія: Та що имъ тутъ злого станеся? Они также будутъ забавлятись.

Семенъ: А чому они не могутъ бути тамъ разомъ съ вами?

Софія: Та видишь якось, я не знаю, татко не хотятъ.

Семенъ: Но пропало... Если они днесь, зневажаютъ мою родину, мого рôдного батька и матѣръ, то потôмъ дуже легко прійдеся имъ зневажати и мене, я-жъ прецѣнь — хлопскій сынъ..

Софія: Що... ты себе рôвнаешь до нихъ, ты уже не то, що они.

Семенъ: Нѣтъ я то само що и они... И если вамъ всѣмъ то не до вподобы, то мы еще слюбу не взяли...

Софія: Та що ты, я... иду до татка, нехай они съ тобою говорятъ .. (*выходитъ*)

Насть: Сыночку мôй любый. Та чомъ ты такъ за нами розбиваешься? Та мы уже тутъ останемся, а ты иди.

(*Входятъ Барскій, Строцкій, Старицкій, Степанъ и Софія.*)

Барскій: Я не надѣявся, що вы будете такû комедіи строити. Ктожь видавъ? Таже васъ никто не хоче оскорбляти...

Семенъ: Даруйте, но вы зневажаете и мене и моихъ рôдныхъ въ безпощадный спосôбъ...

Стефанъ: Та никто не зневажае васъ. Таже просимъ васъ, разомъ съ нами...

Барскій: Прошу, тамъ ждутъ на васъ, а тутъ сейчасъ заставится стôлъ для вашихъ гостей ..

Семенъ: Нѣтъ. Дякую вамъ за все, що коли нибудь доброго вы менѣ здѣлали, дя-

кую за вашу щирôсть, за ваши ласки, для мене, хлопского сына, но оставатись съ вами довше не буду.. (*Зтягае зар.чиновый перстень*) Прошу, отдаю вамъ доказы вашои ласки и прошу простити хлопскому сыну, що посмѣвъ пôднести свои ноги на ваши высокû пороги, та хотѣвъ рôвночасно заховати и свое хлопске достоинство. Пращайте и не поминайте лихимъ словомъ, бо я иначе поступити не могу.

Барскій· Га, що робити, годѣ, (*до своихъ*: ходѣтъ панство!

Софія: Татку заждѣтъ! (*Выбѣгае за нимъ. Остаются заклопотанû: Строцкій, Стефанъ и Старицкій*).

Семенъ: (*Звертаючись до селянъ*:) Теперь мы вертаемъ до дому...

Захаръ: Вертаемъ. Честь тобѣ мôй краяне, що такъ горячо постоявъ за наше хлопске достоинство...

Стефанъ: Но не кричѣтъ такъ, таже вы не въ лѣсѣ...

Захаръ: Правда, не въ лѣсѣ, но здается менѣ, гдесь въ Африцѣ, межи дикими народами... Но не будемъ вамъ тутъ заважати, идемъ..

Стефанъ: Такъ идѣтъ, бо где вамъ пхатись до панства, где!

Юрко: Нибы для чого не можно намъ „пхатись до панства"? До такого панства пхатись, съ якимъ мы ось тутъ мали щастье встрѣтитись, то не буде для насъ честію, ни славою. Но зближатись до правдивои интелигенціи мы можемъ смѣло... Правда, у насъ руки не такû деликатнû якъ ваши, но мозолистû, чорнû, лиця огорѣлû, сукмана груба, проста, но пôдъ тою сукманою, крыеся благородне, серце, а чоловѣкъ, у котрого серце благо-

родне, душа идейна, значитъ далеко бôльше, якъ тотъ, у котрого панске имя, панскû гоноры, дипломы, а душа шубрава...

Стефанъ: (*до Старицкого*) Шо говорити съ хлопомъ?

Захаръ: Правда? нема що! Еще до того съ дурнымъ Лишь то бѣда, що еслибъ не тотъ дурный хлопъ, то не було бы кому годовати розумныхъ панôвъ.

(*Смѣхъ. Паны ôтходятъ.*)

Галя: И не жаль вамъ розстатись съ своею любкою..?

Семенъ: Нѣтъ. Не жаль, бо вижу, що я бувъ бы розминувся съ щастьемъ...

Захаръ: Не тамъ щастье, не тамъ доля,
Где богатû люде;
Кто злучится по милости,
Тому гараздъ буде —

Семенъ: Святû вашû слова. Они менѣ заодно гомонѣли въ душѣ и для того я не зôйшовъ зъ моеи простои дороги... Найшовъ я дѣвчину, на первый поглядъ, припала до вподобы; я думавъ, що буде то душа, котра мене порозумѣе, а я ю—и будемъ щасливû... Но нынѣшнiй случай открывъ менѣ очи, я пôзнавъ, що наши дороги росходились бы и я съ нею не найшовъ бы щастя, ни она зô мною...

Юрко: Добре маешь сыну, що такъ собѣ поступивъ...

Настья: Та може другои уже не будешь мôгъ такъ скоро найти и кто знае, коли оженишься.,.

Семенъ: Не журѣтся мамо...

Захаръ: Если не суджено козѣ вмерти съ голоду, то галузки сами нахиляются до неи и она буде жити. Такъ каже народна поговорка.

Семенъ: И добре каже. Мати моя журилась, що я не найду собѣ дѣвчины и не оженюся, а я уже найшовъ.

Настья: Та якъ, де, коли?

Семенъ: Давно уже, еще тогда, коли я по родимыхъ цвѣтистыхъ лугахъ мальчикомъ за чередою ходивъ... Она була всегда зô мною и тогда уже говорили въ селѣ, що мы собѣ судженѝ... Я поѣхавъ въ свѣтъ розлучився съ нею, рѣдко ю потôмъ встрѣчавъ и погодився съ думкою, що менѣ друга уже суджена, не она, не та подруга моихъ хлопячихъ лѣтъ. Днесь, коли я мавъ вступати на новый житьевый путь съ другою, она случайно зайшла менѣ дорогу... И коли вижу, що съ тою другою менѣ не сужено жити, що та друга не принеслабъ менѣ щастья ни доли, всмотрююсь въ еи лице, а въ души граютъ менѣ що тôлько высказанѝ рôднымъ батькомъ слова: хоть у мужика груба свита, но пôдъ тою свитою крыеся благородне серце... А я лишь за такимъ серцемъ глядавъ. Отже не надумуючись довше, беру за жѣнку — тебе Галю!

(*Загальне здивованье*).

Галя: Чи ява то, чи сонъ лишь?

Семенъ: Не сонъ, нѣтъ, я хочу съ тобою ити въ дальшій путь житья, въ переконанью, що найду свое щастье Я знаю, що ни батько мôй ни мати не противнѝ будутъ мому постановленью.

Юрко: Якъ ты такъ рѣшився, то благослови тебе Боже. Забираймось во своями и тамъ будемъ ладитись до весѣлья.

Панько: А я уже теперь спѣваю молодымъ: Многая лѣта, многая лѣта!

Захаръ: Чого мало — то дороге, каже народна поговорка И ты, мôй краяне небе-

решь много грошей, здаєся навѣть ничо тамъ не буде, но она сама, великй гроши!

Музыка грае. Молодѣжь и старшй стаютъ парами и иде веселый, безжурный танецъ.

Захаръ: (*приспѣвуе*)

Ой тононька паличина, еще буде тоньша,
Була любка солоденька, ще буде солодша.

Панько: (*приспѣвуе*)

Якъ зачую коломыйку, зачую, зачую,
Киселицю высербаю, а съ горщкомъ танцюю.

Пары танцюючи, зникаютъ въ дверехъ веранды. Яко послѣдна пара, уходитъ Сємєнъ съ Галькою.

Занавѣсъ паде.

Львôвъ, 24 сѣчня 1910.